

18 sor 1/7 902

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVII. évfolyam.

1902. Október.

10. szám.

és melléklete: a

KERTÉSZ-GAZDA

II. évfolyam. — 10. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 cm)

egyszeri hirdetése: . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendők.

Hirdetéseket elvállal:

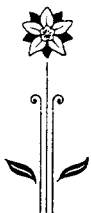
a **MÉHÉSZETI KÖZLÖNY** kiadóhivatala
Kolozsvártt, Bástya-útca 2.

Megrendelések alkalmával a Méhészeti Közlönyre való hivatkozást kérjük.

BÁNYAI SÁMUEL ÉS FIA

NŐI-FELÖLTŐ ÉS SZŰCS-ÁRU RAKTÁRA

KOLOZSVÁR, MÁTYÁSKIRÁLY-TÉR 8. SZ., TAKARÉK- ÉS HITELBANK-ÉPÜLET.

Legjutányosabb
.. á r a k ..

○ ○ ○

MINDEN IDÉNY UJDONSÁGA
LEGKORÁBBAN ÉS A LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN
KAPHATÓ RAKTÁRUNKON

○ ○ ○

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKET
PONTOSAN TELJESITÜNK.

2-6

Legjutányosabb
.. á r a k ..

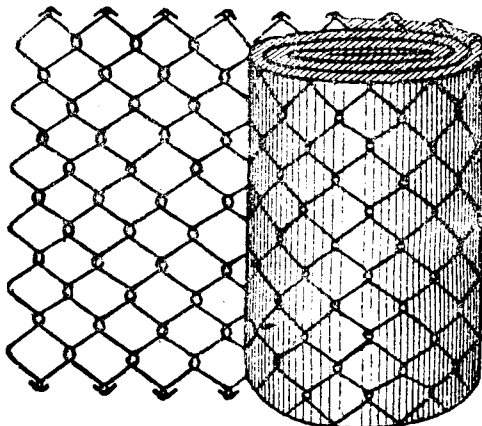
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony-szövet-fonal és szitaáru-gyára KOLOZSVÁRTT,

Egyetem-útcza 12. Telefon: 439.

5-12

Ajánlja minden, e szakmába vágó munkáját, úgymint: kertek, sírhelyek, sat. bekerítéséhez való gépfonatait; majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felsővilágossági, magtár- és élőkamra-ablakok rostélyzatát; áthányó-rostákat szér, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogókat gépekhez, zöldre festett légy-szövetet; szelelő- és lóhere-rostákat; Backer-féle rostákat es egyebféle használatra vas-réz- és czinszöveteket; Kruppa-sodrony-szegegyzeteket különféle mintákban; fakteretbe foglalt rostákat és szitákat; ruganyos ágybetéteket (matracz); sodronylábtörlőket. —

Aczel-tűskés sodrony kertek, delelők, sat bevonásához. — Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

**Az első magyar
kereskedelmi méhteleg**

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten, (8—8)

I. ker., Attila-útca 99. szám.

Kitüntetve minden kiállításon
számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-
érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelek-
kél és elismerő iratokkal.
Szállítója számos méhészeti egyesü-
letnek, a m. kir. méhészeti felügyel-
ségnek, a méhnyésztési szakköze-
geknek, s a méhnyésztés terjesztésé-
vel és tanításával foglalkozó szakinté-
zeteknek, sat.

*Az egyedüli kereskedelmi méhteleg, mely az ezredéves kiállításon a leg-
magasabb kitüntetést: a „Kiállítási nagyermet” nyerte.*

**Műhelyeimben nagyban, kifogástalanul, pontosan és méltányos árban
készítek és raktáron tartom a következőket:**

**Mindenféle méhkaptár, a kaptár-
készítés eszközei, keretkészítőgé-
pek, keretléczek, távolságkapcsok.**

**Hanneman-féle rács horganyle-
mezből, teljesen tiszta, sima és
pontos nyílásokkal.**

**A mézpörgetés és viaszolvasztás
eszközei, méztartók, mézszállító bö-
dönök és mézesüvegek, mint: kitűnő
jó mézpörgetők, viasz- és mézol-
vasztó-eszközök, mézesüvegek, mé-
zesbödönök jó erős pléhből; to-
vábbá öt kilós szállításra nagyon
alkalmas bödönkék.**

**A méhek kezeléséhez szükséges
összes segédeszközök a legjobb
anyagból. Keretfogók, keretvillák,
a kaptártisztogatás eszközei, lép-
fódelező kések és készülékek, anya-
zárkák, herefogók, herekirekesztők.**

Minden kaptár, segédeszköz, sat. személyes fölügyeletem mellett készül és
csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a
legjobb és a czélnak leginkább megfelelő tartós, jó anyagból készül. — A
rendestől előtű kaptárokat és eszközöket csekély árkülönsséggel készítem.

Képes főárjegyzéket az 1902. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Valódi Rietsche-féle műlépprések
minden nagyságban, öntéses for-
mákban.

Műlép amerikai hengergépen
készítve, a legtisztább méhviaszból.
A viasz tisztaságáért szavatolok.

**A raj befogásához és elhelyezésé-
hez szükséges összes eszközök.** Raj-
fogók és rajfőcskendzők.

Az etető-eszközök különféle, leg-
célzszerűbb nemei; továbbá itató-
edények és itató-vályúk.

Füstölő- és védekező-eszközök,
Füstölők, smokerek, pipák, füstölő
és elkábító-anyagok, méhészsip-
kák, szem- és orrvédők és keztyuk.

A méhészeti irodalom termékeiből
a legjobb és a legkedveltebb
szakmunkák.

CSINTALAN GYULA

orgona-, zongora- és harmonium-készítő

KOLOZSVÁRT. Lakása: Egyetem-ú. 6. sz. Üzlet helyiségei:
Deák-Ferenc-ú. 2. sz., hátul az udvaron.

Elvállalok orgona készitést, minden nagyságban, minden kivitelben és stylben,
továbbá javitását, átalakitását, kibővítését és hangolását jótállás mellett.

Elvállalok bármilyen nagy zongora-javitást, hosszú zongorák rövidde átalakitá-
sát, bőrozését és hangolá-át.

Készitek oltárokat, szószekeit és szószeék fölébe való koronát, nemkülönben egész
templomi berendezé-eket is.

Elvállalom iskolai és szobai harmoniumok javitását és hangolását, úgy helyben,
mint vidéken. Vidéki meghívásra pontosan megjelenek. Kérdezősködésekre azonnal
válaszolok.

Miert továbbra is beceses figyelmebe ajánlom magamat. A t. közönség és egy-
házak pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

4—5.

CSINTALAN GYULA.

Tűzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FÓTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbűtorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlép, javított mézpörgetők, Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai szénafűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat és szemző késeket.

Végül fölhivom b. figyelmét **konyhaberendelési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyaltgépeket, ruhamangorló és facsaró gépeket, kitűnően zománczott lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi berndorfi alpacca és alpaccázüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközlöm.

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

10—12

Ló- és marhanyiró-ollók.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt. (Kossuth Lajos-utca 10.)

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1-ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., kőri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Bíró Gyula, tanítóképző-intézeti tanár, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Esterházy-útcza 21. sz. címzendő.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének Kolozsvár, Bástya-útcza 2.” címzendők.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Reklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: Szentgyörgyi Lajos. Főmunkatárs: Nagy János.

Fölvívás.

Bizodalommal kérjük tisztelt méhésztársainkat, sziveskedjenek idei méhészkedésük eredményéről, méhtörzseik és a rajok számáról, a mézelés sikeréről, mézkészletük mennyiségéről, s eladási szándékuk esetén a méz minőségéről és áráról szerkesztőségünket levelezőlapon *sürgősen* értesíteni.

Útmutatás a kezdő méhész számára.

(Október.)

A hordás mindenütt, még a déli vidékeken is megszűnt. A helylyel-közzel, különösen az erdélyi részekben és éjszakai már beköszöntött derek és fagyok az őszi méhlegelő jó részét megdermesztették; édes nedvet alig fejleszhetnek már a didergő virágok. A természet szokatlanul korai kedvetlenkedése nagyon hamar megritkította a mezők és rétek, erdők és ligetek ez idén különben is szegényes őszi ékességét. Amit még itt-ott szedegethetnek méheink, napi szükségletükre is alig elég; a méhcsaládok gyarapodására a melegebb tájakon sem lehet tehát ez idén többé számítani. Minden igyekezetünk oda irányuljon, hogy a törzsek és rajok kedvező

állapotban jussanak teletőbe, s ezzel jövő tavaszi fejlődésük biztosított legyen.

A méhcsaládok költőterének télire való elrendezését a múlt számunkban részletesen elmondottuk. Aki a betelelés e munkáját, s az e közben szükségessé váló egyéb tennivalókat még nem végezte volna el, ne halogassa tovább azokat; októberben minden olyan dolgot, mely a méhcsaládok belső háborgatásával jár, mulhatlanul el kell látnunk. Októberre — a családok téli fészkének gondos elrendezése után — a kezdő méhészt előtt csupán az a főkérdés marad megoldatlanul: hol telelje méheit?

A tapasztalás határozottan azt ajánlja, hogy ott teleljünk, ahol nyaranta állottak a kasok és kaptárok. A kezdő méhésztársak iránt való figyelemből nagyon szeretném e kérdést legaprólékosabb izetszkéire szétszedve tárgyalni; de mivel októberi számunkban sok egyébnek kell hely, sziveskedjék a telelés helyének kérdéséről többet olvasni kívánó kezdő méhészt Közlönyünk múlt évi októberi számát figyelemre méltatni.

Jó, melegtartó kasban és kaptárban, szélől védett helyen, ha még az átnedvesedéstől fődél is takarja a méhek lakását és téli nyugalmukat semmi sem zavarja, a szabadban sokkal jobban telelnek a méhcsaládok, mint kamrában, padláson vagy éppen pinczében. A szabadban való telelés a természetesség rendje, melytől necsak ezzel, de egyebekben se térjen el a méhészt.

Zárt méhesben, pavillonban, méhszinben kétségtelenül legszebben telelnek a méhek, ha ugyan a méhes (pavillon, méhszin) falai nem hézagosak, repedésesek, s ha a kaptár homlokfala és a méhes oldalfala között sincs hézag. A méhes falának neki fekvő szél, vagy csak gyöngébb légáramlat is annál élesebben süvölt be az ilyen nyílásokon, s gyötri, kinozza, pusztítja szegény méheinket. A nyílásos, repedéses, hézagos falazatú méhes rosszabb a semminél; benne még a legcsöndesebb időben is lég-huzam érezhető, amit még nyáron sem tűr a méh, télen pedig annál inkább csigázza ez szegénykéket. Föltétlen követelménye tehát az észszerűségnek, hogy a méhesen mutatkozó legkisebb hézagot is lécczeze, vagy tapasztsa, avagy dugdossa be mohával a méhészt. A szellős méhesben nyáron ingerültebbek is a méhek, a kaptárok tavaszi, vagy őszi kibontása, tehát a keretek kiszedése alkalmával pedig

— mert az ilyen méhes légköre hidegebb, mint a szabadban — hamar megfáznak, le is potyognak a fiatal méhek, s a fiasítás is könnyen meghűlhet.

A kettős falazatú kaptárban — a falközök jó melegtartó anyaggal lévén megtöltve — és a zsup-, sás-, vagy gyékény-köpenynyel burkolt kasokban a szabadban jól átteleznek, jól érzik magukat és tavasz felé szépen fejlődésnek indulnak a méhcsaládok. Ám — miként már említettem — szélről és átnedvesedéstől, valamint a háborgatástól védve legyenek a kasok és kaptárok.

A tagy beálltáig szükségtelen a kaptárok költőterére téli takarót helyezni. Az időjárás keményebbre fordultával azonban borítsunk a költőtért földő deszkácskákra és az ablakra néhány réteg újságpapirost és lesimitva, vékony léczecskékkel szorítsuk oda. Elég melegtakaró lesz ez. Szeles, kemény időjárású vidékeken nem árt, ha a mézürbe és ablakra még szalmavánkost helyezünk, vagy sarjával tömjük meg a kaptár belsejének üresen maradt közeit. Szalmát, polyvát, töreket, szóval, amiben gabonaszem lehet, nem ajánlanék e célra, mert egér furakodhat a kaptárba.

Ha nem tömött falazatú a kaptár, akkor a sorban álló kaptárok közé is tömjünk sarjút, különben megfáznának a méhek.

A menőkét a kaptárokon a lyukatott pléhtolokával, a kasokon pedig bojtorrjával szűkítsük annyira, hogy egyszerre csak 2 méh közlekedhessen; így a levegő átszűrődése sincs gátolva. De ennyire legyen szabadon a menőke, hogy kedvező időben ki-kijárhassanak a méhek.

A kasok alját az egerek betolakodása ellen koszorúzzuk körül bojtorrjával.

Mielőtt a téli takarót a kaptárokba behelyeznők, a fenékdeszkáról a kaparó és egy szál lúdtoll segítségével takarítsuk ki a hulladékot, morzsalékot. A kas alját is söpörjük meg a bojtorrjával való körülkoszorúzás előtt.

A méhesben, vagy a szabadban álló kaptárok és kasok körül sehol semmi szemetet, morzsalékot ne tőrjünk; lépnek, viasztermelékek, vagy deszka-, lécz-, sat. darabkáknak, eszközöknek szanaszét heverniük nem szabad. Legyen a méhesben olyan rend és tisztaság, mint a patikában. Aki nem tart rendet, jövő tavasszal bűnhődik mulasztásáért: a viasz-moly, pók, darázs, egér, sat.

garázdálkodásait siratja. A kaptárok alatt, fölött és között, s a méhes minden zegét-zúgát söpörje, takarítsa ki szépen a méhészszedje rendbe mindenét; az üres kaptárokat és kasokat ne csak a léptől, de a propolisztól is tisztogassa ki jól; így a fődödeszkácskákat és a rácsokat, valamint a méhészeti eszközöket is. A viasz-hulladékot és propoliszt (ebben is van viasz) a selejtes lépekkel olvaszsa ki még ez őszön és készítsen múltépet. Ha nem próbálkozott még ezzel, az összegyűlt ilyen hulladékot és öreg, fekete, lépet más méhésztársa becsereéli kész múltépért.

A beteleléskor kimaradt mézes, lépkenyeres, üres, dolgozós és herés lépeket osztályozás után kénfüstöljük meg jól és száraz, szellős kamrában, párhuzamosan futó léczeken egymástól 4—5 cm. távolságban akasszuk föl. Így nem romlik el a méz, a lépek nem penészesednek meg, viaszmoly nem fészkelődik beléjük, s egér sem férhet könnyen hozzájuk; de szekrényben, vagy üres kaptárban tartva a lépesmézet és lépkészletet, mindez bekövetkezhet, hacsak hetenként nem kénezzük a lépeket.

Teleki.

Magyar királyi állami méhészeti gazdaság Gödöllőn.

(Folytatás.)

Földművelésügyi kormányunk e szép alkotásának a célja: az okszerű méhtenyésztés minél jövedelmezőbbé fejlesztése; a különféle irány közül a hazai viszonyoknak legmegfelelőbb rendszer művelése és terjesztése; méhlegelők létesítésének, javításának és fönntartási módjának bemutatása, a jól mézelő növények meghonosítása, szaporítása és terjesztése áltai a méhtenyésztés jövedelmezőségének fokozása; a méhtermékek helyes kezelése, s háztartási és ipari földolgozása útján minél jobb értékesítése. Célja továbbá: a méhészeti szakoktatás; mivégből a gazdasággal szoros kapcsolatban szervezték a nagyobb méhészeti gazdaságok önálló vezetésére és intézetek számára alkalmas méhészeket képző kétéves állandó tanfolyamot, valamint a néptanítók, lelkészek, községi jegyzők, földművesek, kisgazdák, kertészek, vinczellérek, erdő-, gát- és vasúti pályaőrök számára rendezett időszaki tanfolyamokat, hogy a kik ezeken részt vesznek, az itt szerzett ismeret és gyakorlati jártasság révén saját méhészetükkel boldogúlhassanak s érintkezési

köreikben, legkivált a nép között szakértelemmel terjeszszék ez üdvös foglalkozást.

Mindent, amit a ma már széles terjedelmet öltött szakértelem, tudás tapasztalat és vívmány e téren nemcsak e hazában elért, alkotott és fölmutathat, a röviden vázolt szép cél megvalósíthatásának eszközeül összeszedett és fölhalmozott Gödöllőn az a messze körültekintő gondosság, nemes egyszerűség és meleg jóakarát, mely ez irányban a nemzetek közt elsőséget biztosított nekünk.

Tekintsünk szét a gazdaságban, nézzünk körül, lássuk hát: mit is alkottak ott a kis méh és gondozója számára?

A gazdaság a gödöllői koronaurdalomból a vasútvonal közvetlen szomszédságában bekerített 40 kat. hold területen helyezkedik el. Bőven elég arra, hogy az épületek, a sokféle méhpavilon, méhes, méhszin, kaptárdúczok, a mézelő növények kísérleti telepei, az állandó méhlegelők, virágcsoportok, ligetek, sőt erdőcske és szőlő is szépséges harmóniában elérjen rajta. Az átvételkor sivár homokterületet a szorgalom, szépérezék és jóízlés két év alatt — miként az augusztusi számunkat díszítő panorámán láthatjuk — kecses képpé varázsolta.

A képen is kiemelkedőbbnek látszó három épület közül a középső főépület földszinti részében lakik a gazdaság vezetésével megbízott méhészmester; itt van a hivatali helyiség is. Az emelet az időszaki tanfolyamon résztvevők elszállásolására van berendezve 20 ágygyal.

A főépülettől — a teleppel szembe nézve — jobbra eső épület földszintjének egy része a tanfolyamokon előadó szaktanár lakásául szolgál, ki egyszersmind a Jász-Nagykun-Szolnok- és Hevesvármegyéből tervezett VIII. kerület vándortanítója lesz. A kényelemmel, csinnal berendezett vendégszoba, továbbá a muzeum is ez épület földszintjén van. A muzeum — a kaptárok, pörgető-és egyéb gépek, méhészeti eszközök, s a tanításhoz szükséges szerelvények sokféleségének gazdag gyűjteménytára, valamint a méz és ennek földolgozásával előállított készítmények raktára — szakértelmet, sok tapasztalatot és széleskörű tudást kívánó kedves elrendezésében egyszersmind fölötte becses és tanulságos állandó kiállítás is. Az emeletet a méhészek képzésére szervezett kétéves

állandó tanfolyam növendékei számára a célnak találóan berendezett lakás (nappali és hálószoba) foglalja el.

A főépülettől balra eső harmadik emeletes épületben alul a tágas munkkteremben, 6 gyalupad mellett sürgölődnek, dolgoznak, majd a növendékek, majd pedig az időszaki tanfolyamon résztvevők, kiknek valamennyie a kaptárok és egyéb méhészeti eszközök készítésében is egy szakképzett munkás vezetése mellett teljesen begyakorolhatják magukat. E végből a munkaterem az e célra szükséges eszközök és szerszámok többszörös példányával teljesen föl van szerelve. A munkaterem mellett lakik a méhészmunkás és segédmunkás is, külön-külön osztályú, egyszerű, de csinos lakásban. Az emeleten van a tanítás céljaira gazdagon fölszerelt tágas, kényelmes iskola, az elméleti előadások megtartására. A tárgy megértetéséhez kívánatos szerelvények különfélesége oly messze menő gondossággal van itt összegyűjtve, hogy bármely irányú szakintézetünk sem gazdagabb az ő szemléltetési eszközeiben.

A főépület és a most leirt harmadik emeletes épület között fából készült csinos nyári helyiséget emeltek, hol az időszaki tanfolyamok hallgatói étkeznek és szórakoznak.

Az épületek mögött emelkedő dombba épített pincze a telepen ültetett szőlőből várható bor, továbbá gyümölcs és élelmiszerek elhelyezésére, valamint a mézzel készülő borok, sat. számára való. A fölötte levő kamra pedig mézraktárul szolgál.

A három főépület mögött vannak még a háztartási gazdasághoz szükséges melléképületek (fáskamra, baromfi- és sertésöl, istálló, sat.).

A telep előrésze remekül parkozott. Itt láthatók — miként a kép is gyönyörűen föltűnteti — a harmónikusan kedves szét-szórtságban és mégis mértani pontossággal, szimmetrikusan elhelyezett különféle rendszerű kisebb és nagyobb méhesek, pavillonok, méhszinek és dúczok, valamint több egyedül álló kaptár.

Jobb- és balfelől 3—3, hosszúkás építésű és nagyobb szabású méhes látható. Balról a középső, a főméhes; a legtágasabb, hogy a növendékek és a hallgatók kényelmesen elférjenek benne. 10 darab országos méretű hatoskaptárra épült; a kaptárok be vannak falazva, csak előrészüik nyúlik ki a falból annyira, hogy a szélső családok menőkéje a kaptár szögletéhez közel, de oldalt legyen

alkalmazható, míg a középső családok menőkéje a kapár homlokl falán van. Ha a hatos-, tehát egymás fölött egyben épült 2 hármaskaptár menőkéinek valamennyie a homlokl falon egy síkba esnek, a nászútról hazatérő fiatal anyák könnyen idegen kaptárba tévedhetnének, ahol kérlelhetetlenül leszúrnák őket. Mind a 60 kaptár Torontálvármegyéből került méhcsaládokkal, tehát azzal a kitűnő, úgynevezett bántási fajjal van benépesítve. A kaptár néhai Grand Miklós alkotása, mely nálunk mindeddig a legjobbnak bizonyult és legelterjedtebb is, az úgynevezett országos kaptár. A méhesben anyanevelőkaptárok, lép- és eszközszekrények, s a kezeléshez szükséges egyéb felszerelések is vannak. A méhes Kovács Antal, országos méhtenyésztési felügyelő rendszere szerint épült és minden izében az szerint van berendezve. Irigyelni való igazi remekmű.

A vele egy soron álló egyik méhes 30, a másik 36 méhcsaláddal van benépesítve. Amabban egyes- és hármaskaptárok fölváltva sorakoznak egymás mellett, s a hármaskaptárok menőkéi közül a szélsők — miként a főméhesen — oldalt esnek. Emebben csupán hármaskaptárok állanak, melyeken a menőkék mind a homlokl falakon, tehát egy síkban vágják, de a méhek, főleg az anyák tájékozódása végett a menőkék között deszkakorlátocskákat alkalmaztak. Mind a két méhes kaptárai szintén országos méretűek.

(Folyt. köv.)

Teleki.

A német, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás Temesvártt.

Németország, Ausztria és Magyarország méhészeinek szövetsége a három birodalomnak évről-évre más és más városában szokta tanulságos vándorgyűléseit megtartani és ezzel kapcsolatos kiállításait rendezni. Második eset, hogy az idén Magyarországra került a megtisztelés sora. Az első alkalommal, tíz év előtt, 1892-ben Budapesten tartották meg a német, osztrák és magyar méhészek — akkor 37. — vándorgyűlésüket. Tudvalevő, hogy a vándorgyűlés szövetségehez való csatlakozásunk eszméje *Ambrózy Béla bárótól* eredt, ki éveken át agitált ezért, de messzelátó gondoskodásának és nemes igyekezetének sikere holmi szűklátókörű

fölfogásokon kezdetben meghiúsult; ámde a nehézségektől visszariadni nem szokott báró a csatlakozás szüksége felől megdönthetetlen érveléseivel meg tudta győzni a méhészköröket, s a magyar méhészek közvéleményét a csatlakozás óhajtására terelte, minek megnyilatkozására csakhamar következett is a budapesti 37. vándorgyűlés és azóta nemcsak élvezzük a csatlakozás hasznait, nemcsak együtt haladunk Európa első méhészkedő népeivel, hanem — túlzás és elbizakodottság nélkül mondhatjuk — figyelemmel tekint méhészetünkre és sok tekintetben példát vesz arról a művelt világ.

A nemes báró, a magyar méhészek áhitattal tisztelt büszkesége — ki mindnyájunknál hívebb ügyünkhöz, kitartóbb annak szolgálatában, melegebb szeretettel istápolja azt, s többet dolgozott érte valamennyiünkénél — a csatlakozás eszméjének a megvalósításával szerzett a magyar méhészetnek elismerést, méhfajunknak és mézünknek dicsőséget más nemzetek előtt. Magas társadalmi állásának befolyását, fényes tehetségeinek fölsőbbtségét, előkelő egyéniségének egész valóját és világlátottságával szerzett gazdag tapasztalatainak érvényesítését mind abba az igyekezetbe forrasztotta egygyé, hogy hazai méhészetünket emelje, más nemzetekkel megismertesse, s mézünket vele megkedveltesse. Egymaga több áldozatot hordott ezért a haza oltárára, mint a magyar méhészek és egyesületeik összesége. Célját diadallal el is érte: földművelésügyi kormányunk jóságos gondoskodásából immár közgazdasági tényezővé fejlődött méhészetünknek annak a révén, hogy a német, osztrák és magyar méhészek vándorgyűlését másodsor hozta hozzánk, ez alkalommal a 47. vándorgyűlést Temesvárra, megbecsülhetetlen szolgálatokat tett; a magyar méh és méz kiválóságát, hírét és dicséretét Temesvárról fokozottabb elismeréssel vitte szerte a hozzánk ellátogatott Európa, s a keresettség nőttön nő javunkra a külföldön.

A 47. vándorgyűlésnek Temesvárra történt egybehívása és az azzal kapcsolatos kiállítás tervezése, s a félévnyi ideig tartó munkát adott előkészítés és rendezés *Ambrózy Béla báró* műve, mégpedig olyan remeklés, melylyel a magyar méhészet érdekeiért egy egész életkoron át folytatott áldásos és dicsőséggel teljes működését koronázta meg fényesen. A vándorgyűlés és kiállítás

érdekében végzett rengeteg munka és a jelentős vagyonszámba menő költsékezés a báró úr részéről olyan páratlanul álló áldozattétel, melyhez fogható a méhészet történelme nem emlegethet. Mint magyar főnemes és magyar méhész fogadta Európát, s Európa ámúlt és olvadozott, vajjon álom-e, vagy valóság a mesés magyar vendéglátás és a magyar méhészet haladottsága. Nemcsak a német birodalom és Ausztria országainak népei, de Európa csaknem valamennyi más nemzete képviselve volt Temesvártt; a szélrózsa minden irányában szerte vitték tehát jóhírünket; a nemes bárónak örökre adós marad ezért nemzetiünk.

De adósok vagyunk *Darányi Ignác dr.*, földművelésügyi miniszter úrnak, a vándorgyűlés és kiállítás védőjének is, a határozó erkölcsi és anyagi támogatásért, s azokért az elismerő, bátorító, lelkesítő szép szavakért, miket a megnyitás ünnepén a magyar méhészekhez intézett

Elismerés és hála *Máday Izidor*, földművelésügyi miniszteri tanácsos úrnak, a vándorgyűlés elnökének, valamint *Saárossy-Kapeller Ferencz*, miniszteri o. tanácsos úrnak, nemkülönben *Kovács Antal*, országos méhtenyésztési felügyelő úrnak, a kiállítás rendezőjének, kik a miniszterium támogatásának lelkes szószólói és a siker részesei voltak. Végül meleg köszönet mindazoknak, kik a vándorgyűlés rendezésében és a kiállítás sikeresítésében közreműködtek.

1. nap. A vándorgyűlés megnyitása.

A vándorgyűlés és kiállítás augusztus 31.-én nyílt meg. Nemcsak Németország, Ausztria és Magyarország, hanem Európa más nemzeteinek méhészei közül is résztvettek a tanácskozásokon és elhozták a kiállításra szorgalmas munkájuk szép gyümölcseit. Igazán megkapó jelenség a méhészek összejövele. Nemzetiségi és vallásbeli, társadalmi és rangfokozati különség lerombolódik, magyar és porosz, osztrák és cseh, olasz és német együtt ölelkeznek, a kegyelmes úr a kérges tenyerű földművessel paroláz; a kis méh döngicselése egyérezsé varázsolja a legkülönbözőbb lelkületeket; az érdekek és érzelmek eltérése megszűnik, csupán a munka dicsőséges harcában versenyeznek egymással az igyekezetek. Ennek a versenynek az ünnepnapjai nyíltak meg augusztus 31.-én Temesvártt; s a munka e napjait a korszakos alkotásainak fényes

sikerein méltán örvendezhető legelső munkásunk: *Darányi Ignác dr.*, a legnépszerűbb miniszter jelenléte szentelte ünneppé.

A Temesvárra érkező minisztert a pályaudvaron a magyar és külföldi méhészek, élükön *Ambrózy Béla báróval*, a város és vármegye előkelősége pedig *Molnár Viktor dr.* főispán vezetése alatt, s a betegeskedő csanádi püspök helyett *Wittenberger Antal* kanonok, sat. notabilitások tüntető lelkesedése fogadta. A főispán udvölő beszédére melegen válaszoló miniszter a főispánnal *Dessewffy Sándor* püspök diszfogatóba ült és az impozáns menet kíséretében a püspöki palotába szállt, hol a káptalan élén *Németh József*, főszentelt püspök fogadta. Itt tartott rövid pihenője után a vándorgyűlésnek *Ambrózy Béla báró* vezetésével kijelölt küldöttsége fölkerésére a vármegyeházba ment, hogy a vándorgyűlést megnyissa.

A vármegyeház nagytermében nem fért el a több százra menő sereg, sokan a melléktermekben és folyósokon szorongtak. A földművelésügyi miniszteriumból ott voltak: a miniszteren kívül *Máday Izidor*, min. tanácsos, *Saárossy-Kapeller Farencz*, o. tanácsos, *Győri Loránt*, min. titkár; a város és vármegye részéről: *Molnár Viktor dr.*, főispán, *Kabdebó Gergely*, alispán, *Telbisz Károly*, polgármester, s a hivatalok főnökei; továbbá: Temes- és Torontál-vármegyék országgyűlési képviselői, *Ambrózy Gyula báró*, nagybirtokos, temesvármegyei gazdasági egyesületi elnök, számos nagybirtokos, s a város és vidék előkelőségei; a méhészek jelesei közül: *Ambrózy Béla báró*, *Kovács Antal* országos méhtenyésztési felügyelő, *Vámossy Mihály*, az országos méhészegyesület elnöke, *Binder Iván*, orsz. méhészegyesületi titkár; a külföldiek közt Németországból: *Dzierzon János dr.*, Lowkowitzból, *Kühl Frigyes dr.*, a vándorgyűlés németországi elnöke, *Günther Vilmos*, Gisperslebenből, s fia: *Günther Károly*, Seebergenből, *Menden Ottó* Kölnből, *Hamsch Miksa* Boroszlóából, *Bohnenstengel Antal* Buslarból, *Fleischmann A. F.* Sonderhansenből, *Fink I.* Münchenből, *Mayer Henrik* Westerbeckből; Ausztriából: *Beck Pál dr. lovag*, osztályfőnök az osztrák kereskedelmi miniszteriumban, a vándorgyűlés osztrák elnöke *Alfonsus Alajos* Bécsből, *Pechachek János*, Euratsfeldről, *Wohlrab Adolf* Mária-Enzersdorfból, *Winsauer János* Dornbirnből, sat. sat. Voltak még Olasz- és Franciaországból, Szerbiából és Romá-

niából, szóval: Európa csaknem valamennyi nemzetét képviselve láttuk. A szép közönséget a magyar és a messze földről jött porosz, bajor, osztrák, sat. hölgyek érdeklődő részttvevése ékesítette.

A gyűlésen megjelent minisztert demonstratív tisztelet és lelkes éljenzés fogadta, minek csillapultával *Maday Izidor*, min. tanácsos, a vándorgyűlés elnöke, a miniszternek a vándorgyűlés és kiállítás anyagi és erkölcsi hathatós támogatásáért, a védőség kegyes elfogadásáért a méhészek nevében is mély köszönetet nyilvánított és lendületes szavakkal üdvözölte a minisztert, valamint a hazából és a külföldről egybesereglett méhészeket, különösen kiemelve *Dzierzon János drt.*, a méhészek 92 éves nesztorát, azért az áldozatért, hogy a méhészet ügyének előbbrevitele végett agastyán létére is eljött a távol porosz-sziléziai Lowkowitzból; majd *Ambrózy Béla báró* nagy érdemei előtt hajtotta meg a méhészek zászlóját, a vándorgyűlés előkészítéseért és a kiállítás rendezéseért.

Ezután *Ambrózy Béla báró* az ő megszokott ékesszólásával a magyar méhészek nevében, s szívünk igaz hódolataként üdvözölte a minisztert, a hála bensőségével köszönnén meg neki ügyünk istápolását és biztosítván őt arról, hogy hazai méhészetünk méltó a miniszter jóindulatára; végül szive mélyéből kívánta, hogy nagy alkotásainak sikerein még sokáig gyönyörködhessek ő nagyméltósága.

Darányi Ignác dr. miniszter melegen megköszönte Ambrózy Béla báró szives és elismerő üdvözlését, a méhészet érdekei iránt nemcsak a maga részéről érzett jóindulat és mindenkori készség felől biztosítja a magyar méhészeket, de kijelenti, hogy Széll Kálmán miniszterelnök legszivesebb üdvözlésének és a méhészet iránt melegen táplált rokonérzésének a közlésére is megbizást kapott. A külföldieknek szóló »Isten hozott« a miniszter ajkairól oly szívből eredő melegséggel hangzott, a mi minden kebelben megrezgettette az érzés húrjait s ennek

Telbisz Károly dr. kir. tanácsos, polgármester remek beszéde adott méltó kifejezést, ki a földművelésügyi miniszter és a miniszterelnök iránt érzett tisztelet, hála és ragaszkodás tolmácsolása után Széll Kálmán miniszterelnökhöz távirati üdvözlés menesztését indítványozta, mit tapsoló helyeslés fogadott. A távirat nyomban eszközölt elküldése után a polgármester a külföldiek iránt való

figyelemből német nyelven folytatott beszédében köszöntötte vendégeinket és ölelte őket kebleinkre.

Utána *Kühl Frigyes dr.*, a vándorgyűlés németországi, majd *Beck Frigyes dr. lovag*, a vándorgyűlés osztrák elnöke köszönték meg és viszonzták a szíves üdvözléseket, s elismeréssel hajoltak meg Magyarország méhészeti intézményeinek olyan haladottsága előtt, aminőt hazájuk sem mutathat föl.

Most *Pacha Agost*, püspöki titkár *Desseffy Sándor* püspök megbízásából üdvözölte Darányi minisztert és a vándorgyűlés tagjait, s följajánlotta Desseffy püspök üdvözlő beszédének magyar és német példáit.

Végül *Vámossy Mihály*, az országos méhészegyesület elnöke fejezte ki a hála és elismerés meleg érzését Darányi Ignácznak a méhészetért tett áldozatokért, Ambrózy Béla bárónak, Máday Izidor, min. tanácsosnak és Saárossy Kapeller Ferencz, oszt. tanácsosnak, méhészetünk fejlesztéseért lángoló ügyszeretetükért, s a magyarok nevében méhésztársi szeretettel üdvözölte a külföldieket.

Máday Izidor elnök köztetszéssel fogadott indítványára a vándorgyűlés üdvözölni kívánván a gyöngélkedése miatt meg nem jelenhető Desseffy Sándor püspököt, ennek tolmácsolására Darányi minisztert kérte meg az elnök.

Következtek volna az előadások, de az idő nagyot haladt, a kiállítás megnyitása is még délelőtt volt eszközlendő; ezért csupán *Dzierzon Fános dr.* tartotta meg áhitattal hallgatott értekezését arról: *hogyan lehet egy kaptárból a lehető legtöbb mézet termelni?* E kérdés fejtegetése után *a népies méhészetet* ismerette, s a méhházakat lerántotta.

A 92 éves agg mester hévvel fejtegetett előadását perczekig tartó tetszés nyilváníással és jegyzőkönyvi köszönettel honorálta a vándorgyűlés.

A kiállítás megnyitása.

A Temesvár városrészei közt létesült roppant terjedelmű, szépen gondozott árnyas, ligetes park külön elkerített részén emelt pavillonban, mellékhelyiségekben és az ezeket környező kertszerű térségen helyezték el a hat csoportban elrendezett nagyarányú méhészeti kiállítást. Az I. csoportban élőméheket állítottak ki;

ezek a pavillon árnyas oldalán zsongták körül kaptáraitak. A II. csoportba a kaptárokat és méhészeti segédeszközöket osztották. A III. csoport a méhtermékek bemutatása. A IV. csoportba a méz és viasz földolgozásával előállított készítmények tartoznak. Az V. csoportot a méhészeti tanítási eszközöknek rendelték. A VI. csoport a méhészeti szakirodalomé volt.

A vándorgyűlésen megjelent előkelő közönséghez a kiállítást látni kívánók még nagyobb csoportja csatlakozott a megnyitáskor. A püspök fogatán érkező minisztert a viharzó éljenzés csillapultával *Ambrózy Béla báró*, a kiállítási rendező-bizottság elnöke a pavillon bejáratánál ünnepies, emelkedett szónoklattal üdvözölte. A báró üdvözlését Darányi miniszter látható örömmel köszönte meg, a méhészek igyekezetére áldást kívánt, a kiállítást megnyitottnak jelezte, s *Ambrózy Béla báró* és *Kovács Antal*, méhtenyésztési felügyelő kalauzolása mellett maga is megtekintette a kiállítást, mi közben különös érdeklődésének jeléül egy-egy csoportot figyelmebben szemlélt és több kiállítót megszólított. *Ambrózy Béla báró* remek kiállításához érkezve, a bármely aszúval versenyző pompás mézborából a báró megkinálta Darányit és a vele volt urakat. A főlséges ital a miniszternek és általában mindenkinek különösen tetszett. Majd néhány kedves jelenet után, teljes elismerése és *Ambrózy Béla bárónak* nyilvánított köszönete kifejezése mellett távozott a miniszter, hogy a gyöngélkedő püspököt nyaralójában meglátogassa.

Délben *Dessewffy Sándor*, megyés püspök *Darányi Ignác* dr. miniszter tiszteletére a püspöki palotában 40 terítékű lakomát adott. A házigazda tisztét *Wittenberger Antal* kanonok töltötte be. A jókedvvel elköltött lakoma után a miniszter elutazott.

Nem mulaszthatom el annak a fölemlítését, hogy délután a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület lélekiemelő kedves ünnepe folyt le *Ambrózy Béla bárónak*, az egyesület díszelnökének a tiszteletére, kinek az egyesület elnöki tisztét 25 évig viselő áldásos munkássága elismeréseül arczképét leplezte le a gazdasági egyesület. Este *Ambrózy Gyula báró* fényes lakomát adott az ünnepelt tiszteletére.

Második nap.

A vándorgyűlésen megjelentek a vármegyeház nagytermét ismét színültig megtöltötték. *Máday Izidor* elnök az egybegyűltek

üdvözlése után a gyűlést megnyitotta; majd az előadások sorrendjét állapították meg, mely szerint *Dzierzon János dr.* tegnapi értekezését folytatta a következő kérdésekről: »*Hogyan lehet egy kaptárból minél több mézet termelni?*« és »*Mit tartunk az úgynevezett népméhészetről?*« A nagy érdeklődést keltett előadáshoz hozzászóltak *Bassler N.*, osztrák iskolaügyi tanácsos, *Ambrózy Béla báró* és *Schwarcz N.*, németországi méhészt. A tanulságos és élénk vita a nagymester dicsőítésével végződött.

Lichtenhåler Gusztáv a költésennyv terjedésének meggátálása körül szerzett tapasztalatairól beszélt, s a veszedelmes betegség ellen való védekezést az államkormányok feladatának kívánta tekinteni. *Ambrózy Béla báró* legelsőül szólt a tételhez, mezőrendőri törvényünknek erre vonatkozó szakaszait ismertetvén. *Kühl Frigyes dr.* (német) a mekleburgi hasonló törvény intézkedésére utalt. *Alfonsus Alajos* (osztrák) a cukorral való etetésnek a költésennyv terjesztését tulajdonítja.

Hattyár István, nagyborovei plebános a *keretes kaptárokról* értekezett, s bemutatta saját találmányu kaptárát, melyet különösen a kezdőknek nagyon melegen ajánlott. *Liebner József* és *Kovács Antal* méhtenyésztési felügyelő nem párolták a kaptárt. Kijelentették, hogy *Kövesdi Szarka Sándor*, egykori jeles méhésztünk már 1842-ben hasonló kaptárral méhészkedett; *Hattyár* kaptára nem új tehát, s ma már nem is megfelelő, miért is a 29 év óta általánosan használt, s azóta legjobbnak bizonyult országos méretű három keretsoros és a *Liebner-féle* két keretsoros kaptár mellett foglaltak állást.

Günther Vilmos »*Miképpen fejlődik a viaszépítés tiszta czukoretetés közben?*« című tételét érdekesen adta elő, s a kiállításon olyan lépeket mutatott be, melyeket cukorral etetett méhek produkáltak.

Ambrózy Béla báró a méhlegelő javításáról értekezett, s mint egy nyáron többször is vethető, gazdagon mézelő növény, a *phacelia tanacetifoliát* nagyon melegen ajánlta e célra. Ugyanezt ajánlották *Kántor* és *Bassler* is.

A második napi tárgyalások ezzel véget értek.

Ambrózy Béla br. a »*Rudolf trónörökös*«-höz címzett szálló nyári pavillonjában a vándorgyűlésen megjelentek több százra

menő összeségét déli 1 órakor igaz magyar főúri módon pazarúl megvendégelte. Az óriási pavillon szorongásig megtelt a vendégek seregével. A rengeteg asztalsorok közt — mint megannyi sűrű utczaközökön — tömören ültek a vendégek. A főasztalnál, *Ambrózy Béla br.* körül csoportosultak a notabilitások. Az első fölköszöntőt *Máday Izidor* miniszteri tanácsos mondotta a mi föl-séges jó királyunkra: I. Ferencz Józsefre. Utána *Ambrózy Béla br.* lelkes szavakkal éltette II. Vilmos császárt, s indítványára mind a két uralkodóhoz hódoló sürgönyt intéztek. *Kühl Frigyes dr.* a német elnök Darányi minisztert magasztalta fölköszöntőjében; *Beck Pál dr. lovag*, az osztrák elnök pedig a magyarok haladá-sának hódolt meg, Magyarország és Temesvár virulására emelt poharat. *Ambrózy Béla br.* a méhészkirályt: Dzierzon János drt., *Saárossy-Kapeller Ferencz* a hölgyeket, *Sartori Alajos*, milanói tanár *Ambrózy Béla* bárót éltette. A pezsgő (minden terítékhez egy egy palaczk) élénk kedvre derítette a méhészeket; a tósztok áradata szinte hömpölygött, s késő délutánig tartott a lakoma.

(Folyt köv.)

Teleki.

A pozsonyi kiállítás méhészeti csoportja.

Pozsony városának díszes parkjában vagy negyedmilliónyi oly sereg zsong, mely a szertesztét található virágok édes nedvét gyűjti össze; a legsűrűbb embernöyözgésben sem lábatlankodik, minden rendőri fölügyelet nélkül példás rendet tart. E zsongó sereg — a méhek — a méhészeti kiállítás állandó lakói.

Az ideiglenes méhesben különféle kaptárokból majd 25, csupa honi fajta méhcsalád van elhelyezve. A szabadban különálló Mayer-féle dúczokban *Eszterházy Miklós Moricz gróf* méhészete, egyesületi hármaskaptárokból pedig *Vieweg I.*, pozsonyi méhész állított ki erős méhcsaládokat. A méhesben elhelyezett méhcsaládok közül a *Vendelin Gy.* részéről kiállítottak mézben leggazdagabb voltuknál fogva tűnnek ki.

A méheknek állandóan sok a látogatója és még sem volt eset, hogy a sűrűn ki- és bejáró méhek bárkit is bántottak volna; a gondos ápolás folytán szeliden viselkedtek.

A szabadban fölállított üres kaptárok és köpük közt a sok

vihart átélt fatörzsből kivájt köpü mutatja, mily kezdetleges módon méhészkedtek dédapáink és méhészkedik a világtól elmaradt némely méhész ma is. A többi kaptár mind keretekkel van felszerelve. A gödöllői állami méhészeti gazdaság hármait, s a Magyar Országos Méhészegyesület különböző beosztású kaptárait a méhészek figyelemmel tanulmányozták. Hives P. olyan kisebb méhészököt állított ki, melynek a méhek gyorsabb eltávolodása céljából három kijárója van. A Magyar Fémlemezgyár részéről kiállított méhító nagyon czélszerű.

A méhészeti pavillonba lépve, szembeötlőleg győződhetünk meg arról, hogy édes hazánk a mostoha időjárás daczára most is bővelkedik mézben, csak érteni kell miképpen jussunk a virágok kelyhében rejlő, de — elég sajnós! — még jóreszt ottvesző kincs birtokába. A kiállításon semmi jele sem volt látható annak, hogy a rendszerint leggazdagabb mézelés idején: az akácvirág nyílásakor az idén mit sem gyűjthettek a méhek. Habár az idei mézszűret silány volt is, hazai méhészeink a szorgalmas méh példáját követve, az ország minden részéből halomra gyűjtötték a megbecsülhetetlen nektárt.

A csaknem szintelen akácvirágméztől kezdve, a tölgyfa mézharmatából gyűjtött legsötétebb színű mézig minden színárnyalatú mézet láthattunk a kiállításon. Ezen megérzik a hársfavirág illata, amazon a füzike, málna, somkóró és ki tudja még hányféle virág kellemes aromája.

Nagyobb mézgyűjteményt állítottak ki: a komáromvármegyei gazdasági egyesület méhészeti szakosztálya és annak törekvő tagjai, továbbá a csákvári méhészet, több pozsonyi és pozsonyvármegyei méhész, Vimmer K. Kétyről, sat. Van azonban az Alföld, a Kári pátvidék és az erdélyi részek minden tájáról is, nemcsak pörgetett méz kisebb-nagyobb üvegekben és szállításra való nagy bödönökben, hanem tiszta fehér lépesméz, valamint különböző viasz is.

A méhtermékek földolgozásának bemutatásában Fektor Gy. (Komárom) járt elől, kinek remek mézczukorkái páratlanok, melyeknek egy czukrászatból sem volna szabad hiányozniuk. Izletes és egészséges házi mézessütemények, mézzel befőtt gyümölcsök, mézborok, mézlikőrök nagy változatossága volt kiállítva.

(Vége következik.)

Elmélet és gyakorlat.

II.

A méh munkájának teljes mértékben való kihasználása mellett is a gyakorlatba átvitt az az elmélet szól, hogy t. i. kellő lépéskészlet alkalmazásával gátoljuk meg a méhcsalád rajzását, s csak a 3 évesnél idősebb anyát cseréljük ki fiatallal, hogy így a család teljes fokú gyarapodását biztosítsuk. A gyakorlat azonban mást mond. (Megjegyzem: az én gyakorlatom mindössze csak 7 méhésztendőre támaszkodik).

A kasas méhészek közül az okszerűbbek (?) csak szükségből hagynak maguknak 2—3 évesnél idősebb családot. Legjobban szeretik az első, korai, éves rajokat és a rajzott, s kitűnően fejlődő 1—2 éves törzset tenyészésre meghagyni. Miért? Mert a méhcsalád egy-egy méh lakásban rendes körülmények között 2—3 évnél tovább jól nem fejlődhet. A kivételek nem döntenek meg ezt a szabályt, mert tudnak esetet, hogy egy építményű kasban 10, 20, 40, sőt állítólag 100 évig is ellakhat a méhcsalád. Az említetteket tudva, nagyon hátramaradt kasos méhész az, aki csak 6 éves építményű kast is hagy maguknak.

Nos és mi, kaptárokban tenyésztő okszerű méhészek, miért újítjuk meg egy-egy család elvéhédtt anyját és miért nyomonitjuk a családot természetellenére is 3—4 éves építmény közé, ámbarbő petézőképességgel bíró anyával — újabb 3—4 évre? Azért, ugyebár, hogy rajozni ne engedjük, s csak a rengeteg mézet hordassuk be a néppel. Aki azt hiszi, hogy a méhállam — rajzásában gátolva, öreg építményen, 6—8 éven is túl — így fogja legnemesebb tulajdonságát teljes mértékben kifejthetni: nagyon téved. A haszontól éppen maga a méhész fosztja meg önmagát azáltal, hogy méhcsaládját a természettel ellenkező módon, régi építményű kasban tovább fejlődni készíti.

Miért nem szabály a kaptárra is, hogy 2, legfőlegb 4 évig de ne tovább? Pedig a kaptárrendszerre is alkalmazni kell e szabályt, mégpedig a következetesség nem enyhébb szigorával, mint a szalmakásra. De hát az építmény följújtása, a múltép mire való? Arra bizony, amire eddig — a papirosra, elméletnek. Hiszen a sok ezer méhész közül még csak ki sem vehetni azokat, akik a

méhcsalád régi lépét csakugyan megújítják — oly kevés a számuk ; mert hiába : a lépépitmény megújítása papiroson sokkal könnyebb, mint a méhekkal telt kaptárban.

Mindössze csak 6 éve van kaptárom, s egygyel több esztendeje, hogy méhészkedem ; de ezalatt a rövid idő alatt is volt alkalmam tapasztalatokat meríteni a méhészkedésnek rejtekhelyekről is csörgező forrásából. Ellestem a méhek életéből, hogy ők bizony még kicserélt fiatal anyával sem szeretik az 5—6 éves építményű kaptárt lakni. Azt is határozottan merem állítani, hogy a fekete lépét még a mézürben is csak kényszerűségből töltik meg mézzel a méhek ; az új lép sejtjei már be vannak pecsételve, amikor a fekete lép celláiban csak födetlenül csillog a méz. Ki vonhatja kétségbe azt is, hogy a fiatal, új lépek súlyosabbak a méztől, mint az öreg, évről-évre használt fekete lépek.

Ezek a körülmények sem bizonyíthatnak egyebet, mint azt, hogy a méhek a költőtérben és mézürben egyaránt csakis a fiatalabb, világos lépeket kedvelik. Ám használjuk a barna lépeket is, de 2, legföllebb 4 évnél ne tovább.

Szerény nézetem, hogy: ha valamely méhesaládot 2 éven át gátoltunk meg a rajzásban és mézeltettük, hagyjuk szabadjára (persze azért mézre is dolgoztassuk) a további években, hogy a rajzás útján újult erő és munkakedv szerzésére nyujtsunk neki alkalmat.

Melyik kaptáros méhész ne tudná, vagy ne tapasztalta volna, hogy a méhcsalád az első és második mézeltető évben adja a legtöbb hasznot, mely azontúl évrőlévre kevesebb lesz, miglen egészen el is marad.

A régi építmény ellen szól az a tapasztalat is, hogy mily örömmel fogadják a méhek, ha egy-egy üres, vagy műléppel ellátott keret beadásával alkalmat nyujtunk nekik a munkálkodásra. Látszólag a méhcsaládnak rajállapotba való helyezése mutatkozik a legalkalmasabb eszköznek a lépépitmény megújítására. Ámde a méhész vallja kárát, mert méhei sok herelépet építenek ; itt veszítjük el tehát a réven azt, amit a vámon nyertünk.

Az az érvelés, hogy a méhcsalád a rajzással a legjobb mézelési időt tékozolja, nagyon is helyén van a világos építményű népeknél ; de az olyan családra, melynek lépei öregek, feketék,

nem alkalmazható, mert az ilyen törzs még a legkitünőbb tulajdonságokkal bíró anya mellett sem fejtheti ki munkásságát sem a mézgyűjtésben, sem a fiasítás körül.

Ha így áll a dolog (a tapasztalat legalább ezt bizonyítja) miért lenne fontosabb az anyának 3 évenként való kicserélése az építménynek ugyanennyi időközönként való megújításánál? Mily lázas sietséggel gyűjtenek, hordanak, építenek a rajok; — talán azért, hogy télire a szükséges eleséggel kellőképpen láthassák el magukat, vagy hogy lakásuk teljesen ki legyen építve? Bizonyára nem kizárólag ezért, mert üres lakásuk kiépítése által természeti ösztönük nyer kielégítést. Egy-egy rajnak e célú munkakifejtése jó hordás idején szinte bámulásra méltó.

Engedjük tehát rajozni a kaptárt is 2-3 évenként, s nyújtunk a családnak módot és alkalmat természeti ösztöne kielégítésére, megismervén a méh természetét is, hogy ezáltal az elméletnek a gyakorlattal való testvériesítését hasznunkra fordíthassuk.

Vízkelet.

Uhlárik Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

B. Sz. J. úrnak Ú.-P.-en és A. B. úrnak M.-J.-ben. Becses közleményeiket köszönjük; helyszüke miatt a jövő számra maradtak. — *S. J. úrnak Sz.-E.-en.* Intézkedtünk. — *P. B. úrnak, N.-B.-án.* Adatok hiányában szives türelmet kérünk. — *J. S. úrnak D.-ban,* és *H. Sz. úrnak Ch.-ban, Fémlomezgyár.* Magánlevél megy. — *G. J. úrnak H.-án.* Köszönjük; fölhasználjuk. — *L. K. úrnak K.-L. ban.* Mind a kettőért meleg köszönet. — *P. J. úrnak D.-ön.* Szives értesítéseért köszönet; kívánsága szerint intézkedtünk.

Tartalom: Fölhívás — Útmutatás a kezdő számára. *Teleki* — M. kir. állami méhészeti gazdaság Gödöllőn. *Teleki*. — A német, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás Temesvárt. *Teleki*. — A pozsonyi kiállítás méhészeti csoportja. — Elmélet és gyakorlat *Uhlárik Sándor*. — Szerkesztői üzenetek

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.

Apró hirdetések.

E rovatban az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen fölül minden félhasábos petit sor 8 fill. Akik nem tagjai a méhészegyesületnek, soronként 16 fillért fizetnek.

Mézpörgető, méztartó bádog-edény

jutányos áron kapható Zeiler Géza bádogosnál Kolozsvár (Mátyáskirály-útca 4.) Ugyanő elvállal **mindennemű bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Biedermann Ferencs

Erdélyrészi Műlepgyára Kolozsvártt, Rákóczy-út. Kilója 4 kor 40 fill. 5 kilós postacsomag franko. Vizszontelárusítók kedvezményben részesülnek. —

40 kgr. eredeti, sárga a méhviasz á 3 K 20 f. eladó Pinkert Józsefnél Bega-Szentgyörgyön.

Ki akar

ságban, 16 koronától följebb, fölül, v. alul hajtó szerkezettel, lépfődelező eszközöket, viaszolvasztót, továbbá fából, v. szalmából minden rendszerben készült kaptárokat, méhészsípkát, kesztyűt, füstölőgépet, lépkést, keretfogót, rajfogó-készüléket, főcskendőt, anyásító-készülékeket, etetőedényeket, zárórácsot, tolokákat, keretszőgező-gépet, távolsági kengyeleket, v. borgokat, szalmavánkosokat, méhésztűt, mézesüvegeket, méhészkönyveket, stb. ?

Annak meg kell

előbb hozatnia ingyen az illusztrált és a havi em lékeztetőkkel ellátott **Simmich-féle árjegyzéket**, mely egyúttal különleges prospektus a **Simmich-féle szalma-népkaptárokról, mézpörgetőkről, etető-készülékekről**, sat., s mely az **egyedül-gyártásra** átvett, szabadalmazott és a legnagyobb eredménnyel alkalmazott, s felelősség mellett tiszta méhviaszból készült **Alfonsus-féle mülépről** is — kilója 480 kor., 3' kgr. 1620 kor. — közöl ismertetést. Az egész mülép biztos beragasztásának módjáról minden küldeményhez nyomtatott utasítást csatolok. 9-12

SIMMICH F.

első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelepe Jauernig-ban (Osztr.-Szilézia).

A legmagasabb állami érnyekkel és miniszteri dicsérő-oklevelekkel, stb. kit ün tetve

Unghváry László

(czeglédi) 300 hoidas **bortermő** szőlőtelepének; továbbá **gyümölcs- és szőlő-faiskolájának** árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól fölfelé **nemes csemeték**, 2 forinttól fölfelé **sima és gyökeres szőlővesszők**; továbbá 14—16—18 forinttól fölfelé **sajáttermésű** rendkívül finom **újborok** kaphatók. Ezenkívül mindenféle **gyümölcsfavadonc, akác- és gleditschia-csemeték.**

Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.